

Студијски програм: Међународне студије, студије политикологије, студије новинарства, социјална политика и социјални рад
Назив предмета: Политички систем Европске уније
Наставник/наставници: проф. др Слободан Самарџић, ванр. проф. др Бојан Ковачевић, доц. др Зоран Чупић
Статус предмета: обавезни (П, М, Н), изборни (С)
Број ЕСПБ: 6
Услов: Међународни односи, Упоредна политика
<p>Циљ предмета</p> <p>Стицање знања о теоријским основама, организацији власти (институцијама), политичком процесу и политичком животу у Европској унији. У оквиру теоријских основа предмет изучавања јесу специфичности овог политичког система, његово разликовање од међународних организација и од политичких система државног типа. У позитивном смислу, овај политички систем садржи елементе и једног и другог, али их обједињује у нову целину која представља политички систем наднационалног типа. Он се најпре приказује на нивоу његових начела, теоријски и упоредно-теоријски, при чему се посебна пажња посвећује његовим правним и федералним обележјима која га сврставају у категорију политичких система. У системском делу курса приказују се институције у којима се доносе и које спроводе одлуке од значаја за интегрисане јавне политике Европске уније. Излажу се обележја сваке од политичких институција – порекло, надлежности, састав, начин бирања, начин деловања. Наредни део курса посвећен је начину функционисања институција у политичком процесу. Ова материја излаже се кроз приказ четири различита модела управљања унутар ЕУ који постоје и делују упоредно – комунитарни (наднационални), међувладин, отворени метод координације и модел управљања у кризи. Последњи део курса посвећен је деловању политичких актера у ЕУ – политичких странака и интересних група, јавности и питању демократије у овом политичком систему. Циљ предмета (курса) јесте стицање знања о овом политичком систему, разумевање његовог начина функционисања и његовог легитимисања као историјски новог типа политичког организовања више држава.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти са овог курса треба да понесу знање о развоју и структури политичког система ЕУ. Сазнања о настанку, начину деловања институција и правног поретка ЕУ, политичкој динамици система, изражавању и сукобу интереса на наднационалном нивоу, настанку и ширењу новог поретка моћи и кризним ситуацијама, све то студенти треба да повежу са сазнањима о деловању и поретцима унутрашњих и међународних политика која су стекли на претходним годинама студија. Вишеструку сложеност политичког система ЕУ тешко је разумети без претходних знања и зато ће се на курсу настојати да се појмови, структуре у процеси излажу и прихватају као наставак стечених знања из теорије политике, политичких система и међународних организација. С обзиром да су европске интеграције феномен наше епохе, и да тај феномен додирује готово сваки аспект свакодневног живота људи били они житељи држава чланица ЕУ или не, студенти који изучавају политички облик европске интеграције моћи ће у различитим пословима и службама јавне политике да пруже најбоље практичне доприносе.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Концепт политичког система и његов еквивалент у искуству европске интеграције - Шта је специфично у политичком систему ЕУ; однос према другим модерним политичким облицима - Теорије о европским интеграцијама. - Институције ЕЗ/ЕУ- Европски савет, Савет министара, Комисија ЕУ, Европски парламент, Суд правде ЕУ, Европска централна банка; стручна и регулаторна тела - Политички процес у ЕУ – доношење и спровођење јавних одлука; модели управљања - Комунитарни модел – законодавна, извршна и судска власт; деловање институција и начин функционисања

- Међувладин модел – области одлучивања; поступак; карактер одлука; начин спровођења
- Отворени метод координације – области, поступак, учинак
- Метод кризног управљања – нови паравладини и паравладински поредак унутар ЕУ
- Политички живот у ЕУ – јавност, политичке странке, интересне групе
- Питање демократије у ЕУ
- Будућност европске интеграције и Европске уније

Практична настава

Вежбе прате предавања; рад студената по групама; студентске презентације и дискусије поводом излагања; наставник/асистент као модератор расправе; теме: питања функционисања система на практичним примерима – историјским и савременим

Литература

- Слободан Самарџић, *Политички систем Европске уније* (уџбеник у припреми)
- Помоћна литература: Сајмон Хикс, *Политички систем Европске уније*, Службени гласник, Београд, 2007; Група аутора, *Појмовник ЕУ*, Делегација ЕУ у Србији, Београд, 2018.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 45	Практична настава: 15
-----------------------------	------------------------------	------------------------------

Методе извођења наставе

Предавања уз објашњења у интерактивној размени; вежбе – студентске презентације, дискусија; редовне консултације; практична настава

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	50
колоквијум-и	30	.....	
семинар-и	10		